

Розвиваються технології влади, і ми все більше починаємо відноситися до влади з технічної точки зору, оскільки можемо дискутувати з приводу того, який тип влади необхідно встановити та яким чином.

По-друге, для усвідомлення всього схематизму сучасної влади необхідно відтворити всю його цілісність. Схематизм влади в такому розумінні реалізується як певна, визначена конфігурація, яка забезпечує певний спосіб взаємодії трансценденцій влади, інстанцій влади, еліт, місць присутності та народу. Якщо будь-яка з складових буде пропущена, то це може призвести до негативних наслідків.

По-третє, держава – це тільки одна з інстанцій влади, яка володіє доволі визначеним винятковим ресурсом (загальний порядок та однаковість процедур на всій території) та така, яка не підмінює собою інші інстанції. По-четверте, допустимість паралельного існування декількох інстанцій влади породило декілька окремих видів влади, зокрема, політичну, публічну, державну, владу місцевого самоврядування тощо. Всі вони різні за метою, методами, формами прояву, об'єктом і суб'єктами.

Таким чином, для того, щоб зафіксувати сучасне розуміння влади, необхідно, по-перше, виділити сам схематизм, в якому влада реалізується та здійснюється. По-друге, виділити основні стереотипи, присутні в суспільстві з приводу влади, «нормальні способи» здійснення влади та розмови про неї. По-третє, зафіксувати сучасні проблеми, що витікають з тих стереотипів та «нормальних способів». І тільки після цього провести проблематизацію стереотипів та створити нове розуміння влади, до якого необхідно прагнути для того, щоб ці проблеми були зняті та набули сенсу нові можливості, пов'язані з новим розумінням та з відповідним типом порядку.

Бондар О. М.

Національний університет «Одеська юридична академія», доцент кафедри соціальних теорій, кандидат історичних наук, доцент

ДЕЯКІ ПОЛІТИЧНІ НАСЛІДКИ «АРАБСЬКОЇ ВЕСНИ»

За всіма найбільш значними змінами на політичній карті світу, майже завжди стоять Сполучені Штати Америки і треба віддати їм належне, адже в останні роки при проведенні військових акцій вони намагаються діяти не самостійно, а залучають кілька союзників або навіть десятки країн, як це має місце у Афганістані або при нападі на Ірак та намагаються заручатися підтримкою Ради Безпеки ООН і керівництва блоку НАТО.

Однак, якщо розглядати ситуацію у арабських країнах на півночі Африки, де починаючи з 2010 року мали місце заворушення у Бахреїні, Алжирі, Судані, Йорданії, підряд пали режими Бен Алі у Тунісі, Мубарека у Єгипті, Салеха у Йемені, Кадафі у Лівії, а у Сирії продовжується

жорстоке протистояння повстанців з військами президента Асада, то тут вона більш складна.

Всі ці країни об'єднує те, що вони були світськими. З часом стало зрозуміло, що в цих державах найбільш сконсолідованою силою проявили себе ісламісти. Вони, спочатку не дуже численні, маючи за основу свою релігійну ідеологію висували лозунги боротьби з бідністю, за соціальну справедливість і за короткий час отримали підтримку значних верств населення. Наприклад, у Єгипті, де зараз президент є представником цієї політичної сили, ще у 2005 році «Брати мусульмани» завоювали 20 % місць у парламенті (Винницький Д. Восстание в арабском мире посево и восходы / Д. Винницкий // Азия и Африка. – 2011. – № 12. – С. 2.).

В усіх країнах, де мала місце «арабська весна» сильний вплив отримала і «Аль-Каїда».

Ісламісти мали отримати крім підтримки населення і значну фінансову та моральну підтримку ззовні. Такими державами виявилися Саудівська Аравія, на чолі з тоталітарним салафітським режимом, та країни – монархії Перського заливу.

Аналізуючи хід «Арабської весни» треба визначити, що в двох країнах, а саме Лівії та Сирії вона переросла у громадянські війни з втручанням великої кількості інших держав та з застосуванням збройних сил НАТО у Лівії. Загинула велика кількість людей серед яких були не тільки прибічники М. Каддафі, але і мирні жителі та навіть повстанці, а також представники західних охоронних фірм. Крім того, була зруйнована велика кількість цивільних об'єктів. Так, лише з 19 березня по 19 травня 2011 року загинуло від бомбардувань 718 мирних жителів та 4067 було поранено. Було зруйновано історичний пам'ятник – давньоримське місто Лептис-Магна, занесений в Список всесвітньої спадщини ООН (Жертви натовських бомбардувань в Ливии // Зарубежное военное обозрение. – № 1. – 2012. – С. 106.).

Наступна на черзі можливого падіння режиму Сирія. Тут боротьба проти неї проходить не через Раду Безпеки ООН, де вона має підтримку з боку Росії та Китаю з їх правом вето, а через Лігу Арабських Держав. На сьогодні за санкції проти Сирії виступили 19 країн ЛАД з 22. Вимоги ЛАД до Сирії включають: виведення військ з міст та селищ; звільнення політв'язнів; діалог з опозицією; допущення іноземних спостерігачів та журналістів до місць конфлікту.

Сирія має ряд особливостей, що впливають на розвиток подій в цій країні. А саме:

1. На території Сирії з 1971 року знаходиться єдина у регіоні Середземного моря російська військова база-Пункт матеріально-технічного забезпечення ВМФ Росії у м. Тартус. І хоча він складатиметься лише з плавучих причалів, плав майстерні, казарми, де можуть базуватися російські бойові кораблі.

2. Сирія має запаси хімічної зброї, яку вона почала розробляти після війни 1967 року і яку допомагали створити фахівці ще за часи СРСР.

3. 15 % населення Сирії – християни.

4. Сирія отримувє всебічну підтримку з боку Ірану, в тому числі і добровольцями.

5. У загонах «Аль-Каїди» сирійці займають друге місце після саудівців.

6. Поки НАТО офіційно не хоче втручатися у події із-за великих витрат та можливих втрат.

Туреччина і Йорданія вже готують і озброюють повстанців та надають їм свою територію, можливим є приєднання до них і інших арабських держав, наприклад, Єгипту і Алжиру.

Деякі підсумки подій під назвою «Арабська весна», які можна підвести вже сьогодні.

1. Втрати в економіці країн учасниць за даними Міжнародного валютного фонду на середину 2011 року склали 55 мільярдів доларів, найбільших втрат зазнали Лівія – 7,7 мільярди та Сирія – 6 мільярдів. У результаті підвищення цін на нафту виграли Саудівська Аравія, ОАЕ та Кувейт (Ігошина Ж. У полоні арабської весни / Ж. Ігошина // Зовнішні справи. – 2011. – № 11. – 12. – С. 34.).

2. У регіоні порушено міжконфесійний баланс між сунітами та шиїтами.

3. Нестабільність у регіоні впливає на Європу тим, що вона зміцнює позиції ісламських радикалів у Європі, створює загрозу енергетичної кризи та різко збільшила потік біженців і емігрантів. Найбільшу загрозу біженці складають для півдня Європи, Кіпру, Італії (Захарченко А. «Арабська весна в дзеркалі європейських ініціатив» / А. Захарченко // Зовнішні справи. – 2011. – № 10. – С. 28.).

4. Серед країн регіону Туреччини, Саудівської Аравії і деяких інших йде змагання кому дістанеться лідерство.

5. Ізраїль без сумніву виграє від послаблення кожної арабської держави, особливо Сирії, але те, що на зміну світським режимам прийшли або зможуть прийти ісламські фундаменталісти і все більше посилюються сили «Аль-Каїди» викликає серйозне занепокоєння керівництва держави.

6. Лідери країн регіону з метою запобігання революцій у себе змушені йти на деякі демократичні реформи. Так, міністр іноземних справ королівства Марокко визнав, що Конституцію у 2011 році прийняли з метою попередження приходу в країну «арабської весни» (С. Аль-Османи Королівство Марокко-государство в которое не пришла «Арабская весна» / С. Аль-Османи // Международная жизнь. – 2012. – С. 67 – 68.).

7. Росія, в значній мірі, втратила свій вплив в регіоні, особливо це видно на ринку продажу озброєнь.